

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Lubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej v právnej veci žalobkyne: **Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.**, Mamatyova č. 17, Bratislava, proti žalovanému: **Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou**, Grösslingova č. 5, Bratislava, za účasti: **J. A.**, U., Z. M., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného číslo PV 401/03813/2008/R zo dňa 26. februára 2009, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 1.marca 2011, č. k. 3S 81/2009-38, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 1. marca 2011, č. k. 3S 81/2009-38, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 1. marca 2011, č. k. 3S 81/2009-38, zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného 26. februára 2009, číslo PV 401/03813/2008/R, ktorým žalovaný vyhovel rozkladu účastníka konania J. A. (ďalej iba platiteľ poisťného) a podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku zmenil platobný výmer číslo PV

401/03813/2008/R zo dňa 31. októbra 2008, vydaný Úradom, pobočkou Nové Zámky z dôvodu porušenia povinnosti ustanovenej v § 16 ods. 3 zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej iba „zákon č. 273/1994 Z. z.“) tak, že celkovú pôvodne vyčíslenú dlžnú sumu poplatku z omeškania vo výške 748,48 € za obdobia od 1. januára 1995 do 13. februára 1995, od 19. júna 1995 do 3. septembra 1995, od 1. novembra 1995 do 6. februára 1996, od 3. januára 2002 do 28. januára 2002 zmenil na sumu 47,80 € za obdobie od 3. januára 2002 do 28. januára 2002 a podľa § 31 ods. 2 Správneho poriadku ponechal bezo zmeny náhradu trov konania vo výške 8,29 €. O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal.

Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že predmetom rozhodnutia žalovaného bolo zaplatenie poplatku z omeškania z titulu neodvedeného poistného na zdravotné poistenie platiteľom poistného za obdobia od 1. januára 1995 do 13. februára 1995, od 19. júna 1995 do 3. septembra 1995, od 1. novembra 1995 do 6. februára 1996, od 3. januára 2002 do 28. januára 2002. Krajský súd konštatoval, že žalovaný druhostupňový správny orgán správne postupoval, keď nepoužil ustanovenia zákona č. 273/1994 Z. z., ktorý v čase rozhodovania o právnom nároku žalobcu bol už zrušený zákonom č. 581/2004 Z. z. a postupoval podľa spoločných a prechodných ustanovení zákona č. 580/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, konkrétne podľa § 32 ods. 1, ktorý upravuje premlčanie nároku zdravotnej poisťovne na predmetné plnenie bez ohľadu na nesplnenie oznamovacej povinnosti, uvedenej v § 21 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. Krajský súd mal za preukázané, že žalobkyňa si uplatnila nárok na poplatok z omeškania vo výške 0,2 % z titulu neodvedenia zdravotného poistenia podaním návrhu, ktorý bol doručený prvostupňovému správne mu orgánu 27. júna 2008; pohľadávky zdravotnej poisťovne za obdobia od 1. januára 1995 do 13. februára 1995, od 19. júna 1995 do 3. septembra 1995 a od 1. novembra 1995 do 6. februára 1996 už boli v súlade s § 32 ods. 1 zákona č. 580/2004 Z. z. premlčané, z ktorého dôvodu považoval postup žalovaného za zákonný a napadnuté rozhodnutie vydané v súlade so zákonom.

Žalobkyňa podala proti rozsudku krajského súdu v zákonnej lehote odvolanie a navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Poukázala hlavne na nesplnenie oznamovacej povinnosti v lehote 8 dní zo strany povinného tak, ako mu to vyplývalo zo zákona č. 273/1994 Z. z. účinného v čase vzniku tejto povinnosti. Namietala, že vec bola nesprávne právne posúdená, pretože podľa jej názoru zákon č. 580/2004 Z. z. v prechodnom ustanovení § 32 ods. 1 upravuje plynutie premlčacej doby bez toho, aby boli riešené dôsledky nesplnenia oznamovacej povinnosti v súvislosti s plynutím premlčacej doby. Poukázala tiež na skutočnosť, že námietka premlčania bola platiteľom poisťného vznesená až v odvolacom konaní a nie v konaní na prvom stupni, kedy sa mohol vyjadriť k upovedomeniu o začatí správneho konania.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu poukázal na skutočnosť, že v danej veci rozhodoval za účinnosti zákona č. 580/2004 Z. z., lebo zákon č. 273/1994 Z. z. bol zrušený a tým aj jeho ustanovenie § 21 ods. 2. V zmysle § 32 ods. 1 zákona č. 580/2004 Z. z., ktorý presne a jasne stanovil podmienky premlčania nároku zdravotnej poisťovne pri uplatňovaní pohľadávok za obdobie od 1. januára 1995 do 31. decembra 2004 preto žalovaný prihliadol na vznesenú námietku premlčania. Uviedol, že inštitút premlčania je subjektívnym oprávnením platiteľa poisťného a ak platiteľ poisťného v správnom konaní toto oprávnenie využije a namietne premlčanie, správny orgán nemôže premlčaný nárok predpísať. Platiteľ poisťného môže námietku premlčania uplatniť v ktoromkoľvek štádiu konania až do právoplatného rozhodnutia vo veci. Poukázal na skutočnosť, že platiteľ poisťného účinne uplatnil námietku premlčania prvý krát podaním z 25. augusta 2008, doručeným úradu 28. augusta 2008, teda pred právoplatným rozhodnutím vo veci. Navrhol aby odvolací súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako vecne správny potvrdil.

Platiteľ poisťného ako vedľajší účastník uviedol, že trvá na svojich predchádzajúcich vyjadreniach vo veci a navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10, § 246c a § 250ja O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v rozsahu odvolania a v medziach žaloby bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. poistné za príslušný kalendárny mesiac je splatné do ôsmeho dňa po uplynutí tohto mesiaca.

Podľa § 32 ods. 1 zákona č. 580/2004 Z. z. na poistné, poplatky z omeškania, poplatky za nesplnenie oznamovacej povinnosti a pokuty, ktoré bol platiteľ povinný uhradiť do účinnosti tohto zákona, sa vzťahuje desaťročná premlčacia lehota takto:

- a) na poistné odo dňa splatnosti,
- b) na poplatky z omeškania odo dňa nároku zdravotnej poisťovne na predpísanie poplatkov z omeškania,
- c) na poplatky za nesplnenie oznamovacej povinnosti od posledného dňa, keď mohla byť oznamovacia povinnosť riadne splnená,
- d) na pokuty odo dňa nesplnenia povinnosti.

Žalobkyňa doručila Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou pobočka Nové Zámky dňa 27. júna 2008 návrh na vydanie rozhodnutia platobným výmerom z titulu pohľadávky na poistnom – poplatku z omeškania vo výške 0,2 % z dlžnej sumy poistného na zdravotné poistenie (2764,00 Sk) v sume 748,48 Eur (22 548,68 Sk) a trovy konania v sume 8,29 Eur (250,00 Sk) z dôvodu, že platiteľ poistného nezaplatil riadne a včas poistné na zdravotné poistenie za obdobia od 1. januára 1995 do 13. februára 1995, od 19. júna 1995 do 3. septembra 1995, od 1. novembra 1995 do 6. februára 1996 a od 3. januára 2002 do 28. januára 2002. Na Upovedomenie o začatí správneho konania, ktoré bolo platiteľovi poistného doručené 21. augusta 2008, reagoval platiteľ poistného námietkou premlčania, doručenou pobočke Úradu v Nových Zámkoch dňa 28. augusta 2008. O návrhu rozhodol Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočka Nové Zámky platobným výmerom číslo PV 401/03813/2008 z 31. októbra 2008, pričom na námietku premlčania platiteľa poistného neprihliadol. Platiteľ poistného podal proti rozhodnutiu rozklad, ktorému druhostupňový správny orgán, vzhľadom na vznesenú námietku premlčania čiastočne vyhovel.

Sporným medzi účastníkmi bol výklad prechodného ustanovenia § 32 ods. 1 zákona č. 580/2004 Z. z.

Odvolací súd poznamenáva, že žalovaný správne rozhodoval podľa platného a účinného zákona č. 580/2004 Z. z., pretože zákon č. 273/1994 Z. z. bol zrušený zákonom č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Ak zdravotnej poisťovni vznikol nárok na poistné podľa predošlej právnej úpravy, tento nárok jej nezanikol.

Zákon č. 580/2004 Z. z. v časti spoločné a prechodné ustanovenia nanovo upravil premlčaciu dobu, a preto žalovaný nemohol prihliadnuť na už zrušený § 21 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z., v ktorom bolo osobitne upravené premlčanie v prípade nesplnenia oznamovacej povinnosti. Ak podľa novej právnej úpravy na poplatok z omeškania, ktorý bol platiteľ povinný uhradiť do účinnosti nového zákona, sa vzťahuje nová premlčacia doba, potom na jej plynutie nemá žiadny vplyv splnenie alebo nesplnenie oznamovacej povinnosti. Uplynutím tejto novo upravenej premlčacej lehoty dôjde k premlčaniu bez ohľadu na to, či platiteľ splnil, alebo nesplnil oznamovaciu povinnosť.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu sú pohľadávky žalobkyne na poistnom za obdobie od 1. januára 1995 do 13. februára 1995, od 19. júna 1995 do 3. septembra 1995 a od 1. novembra 1995 do 6. februára 1996 premlčané vzhľadom na uplynutie 10-ročnej premlčacej doby v zmysle § 32 ods. 1 písm. b/ zákona č. 580/2004 Z. z., keďže žalobkyňa uplatnila nárok na predpísanie poplatku z omeškania návrhom, doručeným úradu až dňa 27. júna 2008.

Právne vzťahy zo zdravotného poistenia patria do oblasti práva verejného. V ustanovení § 32 ods. 1 zákona č. 580/2004 Z. z. je okrem poplatkov z omeškania upravené tiež premlčanie poistného, poplatkov za nesplnenie oznamovacej povinnosti a pokút, ktoré sú dôsledkom porušenia právnej povinnosti zo strany určitého subjektu, teda majú nesporne sankčný charakter. Preto je nevyhnutné pri ich ukladaní, resp. uplatňovaní, dodržiavať aj zásady platné pre správne trestanie. Podľa týchto zásad sa nový právny predpis môže použiť

len vtedy, ak to zákon výslovne ustanovuje, alebo ak je to pre účastníka (platiteľa poistného) výhodnejšie.

V danom prípade je preto správnosť postupu ako aj správnosť výkladu novšej právnej normy nepochybná a žalobkyňa ako vykonávateľka verejného zdravotného poistenia sa preto nemôže dovolávať toho, že bola novou právnou úpravou ukrátená.

Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval rozhodnutie žalovaného za zákonné a preto rozsudok Krajského súdu v Bratislave podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo žalobkyňa nebola v odvolacom konaní úspešná a žalovanému náhrada takých trov nepatrí (§ 250k ods. 1 a § 246c O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a ods. 2 O.s.p.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. apríla 2012

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská